

**REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ PRZEZ
POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W GRAJEWIE
STAN NA KONIEC 2017 R.**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grajewie wykonuje zadania powiatu wynikające z następujących ustaw:

- 1)ustawa o pomocy społecznej,
- 2)ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 3)ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- 4)ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W 2017 roku były realizowane m.in. następujące zadania:

I. Pomoc społeczna

1)prowadzenie specjalistycznego poradnictwa - zatrudnieni byli psycholog i prawnik, którzy raz w tygodniu w godz. 16.00-18.15 udzielali porad osobom potrzebującym pomocy w rozwiązywaniu problemów, po wcześniejszym ustaleniu dokładnego terminu w PCPR.

2)przyznawanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych. Na terenie powiatu były 2 osoby usamodzielniane kontynuujące naukę, którym PCPR udziela również pomocy w poszukiwaniu pracy i uzyskaniu mieszkania.

W celu pełnej realizacji zadań nałożonych na powiat w zakresie pomocy społecznej w 2018 r. istnieje potrzeba zabezpieczenia środków finansowych na:

- realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie,
- udzielanie potrzebującym pomocy w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Nowej Wsi Ełckiej,
- współpracę i nadzór nad Warsztatem Terapii Zajęciowej w Grajewie, os. Południe 61,
- doradztwo metodyczne dla kadr pomocy społecznej z terenu powiatu,
- rozwój poradnictwa specjalistycznego,
- współpracę z ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu.

II.Pieczą zastępczą

Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz realizacji Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Grajewskim na lata 2015 – 2017 za 2017 r. – załącznik nr 1.

W celu pełnej realizacji zadań nałożonych na powiat w zakresie pieczy zastępczej w 2018 r. istnieje potrzeba zabezpieczenia środków finansowych na:

- podstawową działalność Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej,
- wydatki związane z opieką i wychowaniem dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- tworzenie nowych rodzin zastępczych,
- wspieranie rodzin zastępczych w ich funkcji wychowawczej,
- rozwój specjalistycznego poradnictwa,
- szkolenia rodzin zastępczych i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

III.Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie:

1) opracowanie i realizacja Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie - 6 osób uczestniczyło w programie, w 2018 r. planujemy realizację zadania pod warunkiem zgłoszenia się minimum 5 osób chętnych.

2) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie – sprawozdanie za 2017 r. - załącznik nr 2.

3) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie – sprawozdanie za 2017 r. - załącznik nr 3.

IV.Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych:

- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych –zrealizowano 4 wnioski (po dwa wnioski: Stowarzyszenie Szkoła Naszą Szansą i Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Grajewie) na kwotę 7.998,00 zł
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (np. aparaty słuchowe, protezy, wózki inwalidzkie, pieluchomajtki, cewniki) – otrzymały 233 osoby na kwotę 169.426,00 zł
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych – otrzymało 14 osób na kwotę 33 728,00 zł,
- dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych i ich opiekunów –otrzymało 27 osób (w tym 13 opiekunów) na kwotę 28.653,00 zł
- dofinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Warsztat Terapii Zajęciowej jest prowadzony przez Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Grajewie. Na podstawie zawieranego co roku aneksu do umowy między Starostą a Stowarzyszeniem, środki przyznane przez PFRON na działalność bieżącą WTZ (w 2017 r. i w 2018 r.) - **959.760,00 zł**, PCPR przekazuje kwartalnie na konto Stowarzyszenia. Powiat Grajewski partycypuje w kosztach działalności WTZ poprzez udzielanie dotacji celowej - w wysokości **106.640,00 zł**, co stanowi 10% udział w ogólnej kwocie środków na działalność WTZ.

Łącznie wykorzystano na rehabilitację społeczną **1.199.565,00 zł**.

Zgodnie z Uchwałą nr XLVIII/254/18 Rady Powiatu Grajewskiego z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie określenia zadań i wysokości środków PFRON przeznaczonych na ich realizację w 2018 r. oraz zasad i priorytetów dofinansowania zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w Powiecie Grajewskim, środki są podzielone na poszczególne zadania i będą przyznawane zgodnie z zasadami zawartymi w uchwale.

W 2018 r. powiat grajewski ma do dyspozycji środki finansowe w wysokości **1.274.352 zł**, w tym **1.214.352 zł** na rehabilitację społeczną (zadania PCPR) i **60.000,00 zł** na rehabilitację zawodową (zadania PUP).

Ponadto:

- PCPR realizuje pilotażowy program PFRON „**Aktywny Samorząd**” zgodnie z aneksem do umowy zawartej między PFRON a Powiatem Grajewskim. Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Program jest adresowany do indywidualnych osób niepełnosprawnych i obejmuje różne obszary wsparcia z dofinansowaniem ze środków PFRON. W 2017 r. 8 osób niepełnosprawnych otrzymało dofinansowanie w ramach pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym i 11 osób na inne potrzeby.

- PCPR stale współpracuje z ośrodkami pomocy społecznej, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną, szkołami, Powiatowym Urzędem Pracy, Sądem Rejonowym, Komendą Powiatową Policji, organizacjami pozarządowymi, placówkami opiekuńczo - wychowawczymi, PCPR z innych powiatów.

- PCPR zajmuje się przewozem dzieci odbieranych od rodziny biologicznej i zgodnie z postanowieniami Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich umieszczanych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie naszego i innych powiatów. Dzieci przewożone są samochodem służbowym PCPR lub Starostwa Powiatowego w Grajewie (w przypadku większej ilości dzieci)

- PCPR jest zobowiązany postanowieniem Sądu udostępnić miejsce i uczestniczyć w spotkaniu rodziców biologicznych z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej - pracownik bierze udział w spotkaniu i sporządza notatkę służbową z przebiegu spotkania.

Grajewo, 12 kwietnia 2018 r.

Opracowała:
Anna Maria Świdarska

SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ORAZ REALIZACJI „POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE GRAJEWSKIM NA LATA 2015 – 2017” ZA 2017r.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.) zadania związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej należą do zadań własnych powiatu i na podstawie art. 76 ust. 4 pkt 15 zadaniem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest przedstawienie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy. Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Grajewskim zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grajewie zgodnie z Zarządzeniem Nr 29/2011 z dnia 03 listopada 2011 r. Starosty Grajewskiego. W strukturach PCPR został wyodrębniony Zespół do spraw pieczy zastępczej - 2 koordynatorów, którzy realizują zadania wynikające z ww. ustawy.

W 2017 r. na terenie powiatu grajewskiego w 13 rodzinach spokrewnionych przebywało 20 dzieci, w 6 rodzinach niezawodowych - 8 dzieci, a w 1 rodzinie zawodowej 3 dzieci. Na terenie innych powiatów łącznie przebywało 17 dzieci w rodzinach zastępczych, z tego w 1 rodzinie spokrewnionej 1 dziecko, w 3 rodzinach niezawodowych -4 dzieci, a w 7 rodzinach zawodowych 12 dzieci, a w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 14 dzieci.

Z dzieci przebywających na terenie naszego powiatu 1 dziecko powróciło do rodziny naturalnej, a 2 wychowanków usamodzielniało się. Wśród dzieci przebywających na terenie innych powiatów w rodzinach zastępczych z 3 rodzin zawodowych: 5 dzieci powróciło do rodziny naturalnej, a 1 dziecko zostało przysposobione. Wśród dzieci z placówek opiekuńczo – wychowawczych - 2 wychowanków usamodzielniało się. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracowali łącznie z 19 rodzinami zastępczymi z terenu powiatu, w których umieszczonych było 29 dzieci. Z pomocy korzystało 18 osób usamodzielnianych, które opuściły rodziną i instytucjonalną pieczę zastępczą, 2 osoby otrzymały jednorazową pomoc rzeczową a 4 osoby jednorazową pomoc pieniężną na usamodzielnienie.

W różnych formach pieczy zastępczej zostało umieszczonych 9 dzieci z terenu powiatu na terenie innych powiatów(z czym wiąże się zebranie dokumentacji dzieci, transport do rodziny zastępczej lub placówki) oraz 3 dzieci z innych powiatów na terenie naszego powiatu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grajewie realizowało następujące zadania:

L.p.	Zadanie	Sposób realizacji w 2017r.
1	Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez: - rozpowszechnianie ulotek informacyjnych, plakatów, artykuły i ogłoszenia w lokalnej prasie, publikacja ogłoszeń i informacji na stronie internetowej	- ulotki informacyjne w siedzibie PCPR, informacje na stronie internetowej, w ośrodkach pomocy społecznej, w szkołach, ogłoszenia parafialne, koordynatorzy są wyznaczeni do kontaktu z osobami zainteresowanymi założeniem rodziny zastępczej
2	Prowadzenie naboru kandydatów na rodziny zastępcze, diagnozowanie kandydatów, organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego	- diagnozowanie na rodzinę niezawodową - 3 rodziny
3	Współpraca z Sądem w zakresie rodzicielstwa zastępczego	- kontakt z sędzią, kuratorami, opiniowanie zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej - średnio raz w tygodniu; sporządzanie ocen sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy, sporządzanie ocen rodzin zastępczych i innych opinii dotyczących sytuacji rodzin zastępczych i

		dzieci na zlecenie sądu
4	Zapewnienie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym w formie: utworzenia i prowadzenia grup wsparcia, poradnictwa specjalistycznego i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy	- prowadzone było specjalistyczne poradnictwo psychologiczne i prawne, z którego korzystały rodziny zastępcze
5	Wspieranie rodzin zastępczych przez koordynatora	- z rodzinami pracowało 2 koordynatorów - kontakty osobiste w miejscu zamieszkania oraz w siedzibie PCPR i telefoniczne-w zależności od potrzeb (raz w tygodniu, w miesiącu) - sporządzano plany pomocy dziecku
6	Zatrudnienie zgodnie z ustawą osoby zajmującej się opieką i wychowaniem oraz osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarczych	- nie było zgłoszonych potrzeb
7	Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy	- nie było zgłoszonych potrzeb
8	Wspieranie finansowe rodzin zastępczych	- finansowanie rodzin zastępczych zgodnie z ustawą, świadczenia pieniężne, dodatki wychowawcze i inne
9	Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez rodziny pomocowe	- nie było zgłoszonych potrzeb
10	Przekształcanie rodzin zastępczych wielodzietnych w rodzinne domy dziecka	- nie było zgłoszonych potrzeb
11	Zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi	- nie było zgłoszonych potrzeb
12	Tworzenie i realizacja programów usamodzielniania	- wszystkie osoby usamodzielniane objęte były programami usamodzielniania
13	Wsparcie dla osób usamodzielnianych (pomoc psychologiczna, pedagogiczna, prawna)	- prowadzono specjalistyczne poradnictwo psychologiczne i prawne, z którego mogły korzystać osoby usamodzielniające się
14	Wsparcie finansowe, rzeczowe osób usamodzielnianych, praca socjalna	- osoby usamodzielniane otrzymują pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie oraz pomoc w formie rzeczowej
15	Zawarcie umów z rodzinami zastępczymi oraz kandydatami na rodziny zastępcze	- funkcjonowała 1 rodzina zawodowa, z którą w 2017r. zawarto kolejną umowę

PCPR współpracował z instytucjami i placówkami w celu realizacji zadań wynikających z ustawy:

- dostęp do opieki specjalistycznej - pomoc w umawianiu terminów wizyt,
- współpraca z sądem rejonowym (kontakt z sędzią, kuratorami, opiniowanie zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej) - średnio raz w tygodniu,
- współpraca z ośrodkiem adopcyjnym (zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, sporządzanie opinii) - w zależności od potrzeb,
- współpraca ze szkołami (zbieranie opinii, ocen, dokumentacji szkolnej, kontakt z wychowawcą, nauczycielem) - średnio raz na pół roku lub w razie potrzeby,
- współpraca z poradnią psychologiczno - pedagogiczną - w razie potrzeby,
- współpraca z policją (pomoc w zabezpieczeniu odebrania dzieci) - w razie potrzeby,
- współpraca z urzędami (pomoc w zebraniu dokumentacji dzieci) - w razie potrzeby,
- współpraca z wydziałem organizacyjnym Starostwa (pomoc w przewozie dzieci) - w razie potrzeby,
- współpraca z innymi PCPR – ami, właściwymi ośrodkami pomocy społecznej,
- współpraca z usamodzielniającymi się wychowankami rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych (pomoc w składaniu wniosków w urzędach, informowanie o prawach i uprawnieniach, wizyty w miejscu zamieszkania, opiniowanie wniosków),
- wystawianie opinii o kandydatach na rodziny zastępcze spokrewnione (po przeprowadzonym wywiadzie w miejscu zamieszkania).

W celu zwiększenia efektywności współpracy służb, organizacji działających na rzecz wspierania systemu pieczy zastępczej w Powiecie Grajewskim w dniu 10.04.2017r. odbyło się spotkanie w siedzibie Starostwa, w którym udział wzięło 25 osób - pracownicy ośrodków pomocy społecznej i Zespołów Interdyscyplinarnych, Komendy Powiatowej Policji w Grajewie, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Grajewie, Starostwa Powiatowego w Grajewie, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Grajewie. Podczas spotkania rozpropagowano także ulotki informacyjne.

W dniu 03.06.2017 r. przy współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Białymstoku - 30 osób - rodziny zastępcze i ich wychowankowie oraz 2 pracownicy PCPR - wzięło udział w Podlaskim Pikniku Zawodowym, który odbył się w Podlaskim Muzeum Kultury Ludowej w Wasilkowie. PCPR zapewnił bezpłatny transport i pokrył koszty niezbędnego ubezpieczenia na czas podróży i pobytu na pikniku uczestników. Celem przedsięwzięcia była integracja społeczna wychowanków pieczy zastępczej i stworzenie rodzinom zastępczym okazji do aktywnego włączenia się w wydarzenie edukacyjne, sportowe, integracyjne, profilaktyczne.

W dniu 12 lipca 2017 r. w siedzibie Starostwa PCPR zorganizował szkolenie dla rodzin zastępczych: „Umiejętności interpersonalne. Komunikacja w relacjach rodzinnych”. w szkoleniu wzięło udział 29 osób.

28 grudnia 2017 r. PCPR zorganizował w siedzibie Starostwa pierwsze spotkanie świąteczne dla dzieci z rodzin zastępczych i ich opiekunów. Uczestniczyło 18 rodzin zastępczych i 28 dzieci w nich umieszczonych. Spotkanie było okazją do wzajemnej integracji opiekunów zastępczych i dzieci. Planowana jest kontynuacja ww. działań w kolejnych latach.

Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2018 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej od dnia 01 czerwca 2018r. ulegną zmianom wysokości kwot przysługujących świadczeń:

- 1) świadczenie dla rodzin spokrewnionych wynosić będzie nie mniej niż 694 zł,
- 2) świadczenie dla rodzin zawodowej, niezawodowej lub w rodzinnym domu dziecka wynosić będzie nie mniej niż 1052 zł,
- 3) na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znaczym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów tego dziecka wynosić będzie nie mniej niż 211 zł,
- 4) na dziecko umieszczone na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich przysługiwać będzie dodatek nie niższy niż kwota 211 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

5) Ponadto pomoc dla osób usamodzielnianych będzie wynosiła:

- a) pomoc na kontynuowanie nauki nie mniej niż 526 zł,
- b) pomoc na usamodzielnienie:

- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną - nie mniej niż 3470 zł, jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat;

- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną:

- nie mniej niż 6939 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat,
- nie mniej niż 3470 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat,
- nie mniej niż 1735 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku.

c) Pomoc na zagospodarowanie w wysokości nie niższej niż 1577 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3154 zł.

Sprawozdanie za 2017r. z realizacji „Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2012-2020”

Jednym z zadań własnych powiatu, zgodnie z art.6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 1390) należy opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, który został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu Grajewskiego Nr XXVI/139/12 w dniu 25.09.2012r. i podlega rocznej ocenie. W 2017r. realizatorzy programu podjęli liczne działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach działań informacyjnych i profilaktycznych zamieszczano na stronach internetowych MOPS w Grajewie, OPS w Szczuczynie oraz Gminy Grajewo informacje z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz rozpowszechniano ulotki.

Podpisana została umowa pomiędzy Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rajgrodzie a Towarzystwem Miłośników Rajgrodu, która regulowała kwestię publikowania w 2017 r. w comiesięcznych edycjach gazety lokalnej „Rajgrodzkie Echa” artykułów o tematyce uzależnień.

Opracowany został projekt ulotki w formacie A4 i A3 pt. „Stop przemocy”, która wraz z zamówionym pakietem gadżetów dot. przemocy w rodzinie została rozpowszechniona na terenie miasta Grajewo: w placówkach zajmujących się problemem przemocy w rodzinie, szkołach podstawowych i gimnazjach, kościołach i placówkach służby zdrowia.

OPS w Szczuczynie i Rajgrodzie oraz GOPS w Grajewie podejmowały działania edukacyjne i profilaktyczne np. poprzez organizowanie konkursów i zajęć plastycznych dla dzieci i młodzieży.

W okresie od 01.07.2017r. do 30.11.2017r. OPS w Rajgrodzie realizował projekt „Przemocy mówimy NIE!”, w ramach którego zorganizowano konferencję wraz z debatą lokalną na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Rajgród z przedstawicielami instytucji policji, sądu, oświaty, GKRPA i ZI, opracowano Poradnik Dobrego Rodzica, a także zorganizowano festyn rodzinny.

W ramach działań Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wzięto udział w tzw. „Zrywie Wolnych Serc”, gdzie wybijano przez 60 sekund wspólnie rytm serc, jako symbol jedności z ludźmi nieobojętnymi na życie wolne od uzależnień i przemocy oraz włączono się w realizację programu profilaktycznego z zakresu uzależnień i przemocy „Żyj poza klatką”. Przeprowadzono również szkolenie członkom Zespołu Interdyscyplinarnego w Grajewie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Pracownicy GOPS i członkowie ZI Gminy Grajewo uczestniczyli w dniu 25.05.2017r. w szkoleniu „Aspekty w pracy Zespołów Interdyscyplinarnych”, (po którym otrzymali certyfikaty), prowadzili konsultacje dla rodziców w zakresie prawidłowego sprawowania obowiązków opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci.

OPS w Szczuczynie nie organizował, ale współuczestniczył w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach działań MOPS w Grajewie i Miejskiego ZI konsultacje wychowawcze dla rodziców i opiekunów odbywały się poprzez prowadzone rozmowy nauczyciel-rodzic-pedagog. Rodzice z terenu Gminy Rajgród mieli możliwość uczestniczenia w warsztatach dla rodziców w zakresie kształtowania prawidłowych wzorców oraz zapobiegania powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych. W większości OPS promowana jest mediacja rodzinna, jako forma rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Pracownicy socjalni prowadzili także rozmowy indywidualne ze sprawcami przemocy w rodzinie oraz ofiarami przemocy w rodzinie zmierzające do rozwiązywania konfliktów.

W placówkach szkolnych na terenie powiatu grajewskiego cyklicznie odbywały się lekcje wychowawcze m.in. na temat przemocy rówieśniczej, szkodliwości spożywania używek, podnoszenia świadomości na temat przemocy w rodzinie wynikające z programów profilaktyczno-wychowawczych szkół. Wspierano liczne formy spędzania czasu wolnego sprzyjające zachowaniom nieagresywnym, modelującym właściwe zachowanie, zajęcia rekreacyjno-sportowe. W większości szkół odbywały się spotkania profilaktyczne z

przedstawicielami Policji i psychologiem, a także konkursy plastyczne o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie współorganizowane z ośrodkami pomocy społecznej i zespołami interdyscyplinarnymi.

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Rajgrodzie w klasach szkoły podstawowej i oddziałach gimnazjalnych prowadzono zajęcia socjoterapeutyczne dla 5 grup uczniów, a także udzielano wsparcia eliminującego różnorodne problemy emocjonalne dziecka w szkole i w domu (30 przypadków) czy też napięcia psychiczne nawarstwiającego się na tle niepowodzeń szkolnych i problemów wieku dorastania (30 przypadków).

W Szkole Podstawowej w Rydzewie podczas „Dni Otwartych” wychowawcy i nauczyciele prowadzili konsultacje dla rodziców i opiekunów prawnych, na których rozpowszechniano informacje o instytucjach i możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym.

W Szkole Podstawowej w Wąsoszu zostały przeprowadzone akcje: „W naszej szkole agresji i przemocy mówimy stop”, „Twój miś może zostać ratownikiem”, „Szlachetna paczka”, „Stop przemocy-spróbujmy inaczej”, konkurs plastyczny „Znam swoje prawa” i „112 Ratuje Życie”.

W Szkole Podstawowej w Sulewie-Kownatach w ramach promocji właściwych zachowań i przeciwdziałaniu agresji przeprowadzono autorski program nauczycielki szkoły pn. „Stop Agresji”, a także spotkania z przedstawicielem KRUS i strażakiem. Szkoły Podstawowe w Ławsku i Sulewie-Kownatach rozpropagowały ulotki informacyjne o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie otrzymane z OPS w Wąsoszu.

Koło teatralne Szkoły Podstawowej w Radziłowie wystawiało przedstawienia dla uczniów, m.in. pt.: „Kiedy przebywasz w ciemności”, „Mur”, „Zdrowy styl życia”, a także prezentację multimedialną pt. „Słowa mają moc...” (tematyka: problemy młodzieży, również rodzinne i ich wpływ na zachowanie młodych ludzi, wartości w życiu człowieka). W ww. szkole odbył się także koncert profilaktyczny G. Fleszera pt. „Wolności oddać nie umiem...” dot. m.in. problematyki etapów popadania w nałóg.

W Szkole Podstawowej im. Zesłańców Sybiru w Niedźwiadnej zorganizowano „Tydzień przeciwko agresji i przemocy w rodzinie”, w którym uczniowie kl. 0-III wykonali plakaty o treści odrzucającej agresję lub propagującej właściwe relacje międzyludzkie. Przeprowadzono również wśród uczniów kl. IV-V anonimową ankietę dot. świadomości na temat przemocy w rodzinie i opracowano raport, który został przedłożony dla OPS w Szczuczynie.

Szkoła Podstawowa w Szczuczynie przystąpiła do ogólnopolskiego programu certyfikowania placówek oświatowych organizowanego przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę w celu promowania wychowania bez przemocy. Zorganizowano również Szkolną Olimpiadę Sportową dla dzieci z udziałem rodziców w ramach integracji rodzinnej.

Publiczne Gimnazjum w Szczuczynie współpracuje z Polskim Centrum Profilaktyki w Krakowie. W ramach współpracy uczniowie szkoły uczestniczyli w warsztatach profilaktyczno-terapeutycznych i szkoleniowych prowadzonych przez psychologa PCP w Krakowie. Pedagog szkolny przeprowadził ankietę diagnozującą środowisko uczniowskie oraz ankietę diagnozującą wiedzę i postawy wobec przemocy, których wyniki wykorzystano do prowadzenia zajęć mających na celu eliminowanie zachowań niepożądanych.

W Szkole Podstawowej Nr 4 im. H. Sienkiewicza w Grajewie odbył się konkurs profilaktyczny „Przerwijmy milczenie” połączony z apelem o przemocę poprowadzonym przez pedagoga szkolnego we współpracy z KPP w Grajewie a także pogadanka profilaktyczna „Przemocy i agresji mówimy stanowczo – Nie! Nie czyni drugiemu tego, co Tobie niemiłe”. W szkole działa również Szkolne Koło Młodych Profilaktyków autorstwa pedagoga szkolnego.

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. A. Mickiewicza w Grajewie zamieszczała na lokalnej stronie internetowej ‘e-grajewo’ inf. dot. zajęć i programów profilaktycznych prowadzonych w szkole przez osoby z zewnątrz (np. firmy zajmujące się profilaktyką). Pedagodzy ww. szkoły uczestniczyli w cyklicznym szkoleniu dotyczącym zachowań ryzykownych i przemocowych organizowanym przez Ośrodek Terapii i Profilaktyki dla Młodzieży i Dorosłych ETAP w Białymstoku. Dyrekcja oraz wszyscy nauczyciele szkoły uczestniczyli także w superwizji poświęconej udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Szkoła współpracowała z PSP w Grajewie („Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach”).

-W Zespole Szkół Nr 2 im. 9 Pułku Strzelców Konnych w Grajewie wyświetlano projekcje filmów związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, a także publikowano w mediach lokalnych publikacje promujące aktywne i zdrowy styl życia.

-Zespół Szkół w Nieckowie podtrzymał nawiązaną w roku poprzednim współpracę z gminnym czasopiśmie, w którym publikowano artykuły dot. źródeł i sposobów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podczas jednego ze spotkań z rodzicami poruszano tematykę przemocy w rodzinie, przedstawiono najczęściej spotykane źródła przemocy rodzinnej oraz jej niepożądany wpływ na młodego człowieka.

-W Zespole Szkół Specjalnych im. Jana Pawła II w Grajewie, Zespole Szkół Nr 1 w Grajewie oraz Zespole Szkół w Wojewodzinie przeprowadzono rozmowy i konsultacje z rodzicami w celu wspólnego poszukiwania rozwiązań ewentualnych problemów edukacyjnych i wychowawczych.

-Od 01.09.2017r. w Zespole Szkół im. J. K. Kluka w Wojewodzinie został zatrudniony pedagog szkolny, który prowadził zajęcia o następującej tematyce: samoakceptacja, sponsoring i zachowania ryzykowne, pomoc w nawiązywaniu kontaktów oraz budowanie relacji interpersonalnych i podtrzymywanie więzi.

-W Zespole Szkół im. Marsz. J. Piłsudskiego w Szczuczynie przeprowadzono działania profilaktyczne dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w postaci warsztatów dla uczniów a także poprzez tworzenie haseł sprzeciwu wobec przemocy wywieszanych na gazetce szkolnej.

-We wszystkich szkołach prowadzono zajęcia z pedagogiem szkolnym, gdzie poruszano tematy związane ze sposobami radzenia sobie ze stresem i agresją.

W większości szkół uczniowie z rodzin objętych procedurą NK byli objęci różnymi formami pomocy psych.-ped., m.in. rozmowy wspierające, korzystanie ze świetlicy szkolnej, współpraca z domem rodzinnym. Jednostki oświatowe sukcesywnie współpracują z jednostkami pomocy społecznej, sądem, PCPR, zespołem kuratorskim, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną i policją w celu wspierania procesu opiekuńczo-wychowawczego i przeciwdziałania zjawiskom patologicznym oraz realizacji działań pomocowych rodzinie. Na stronach internetowych części szkół zamieszczano informacje dot. działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy.

Na terenie podległym tutejszej jednostce Policji w ramach działań alternatywnych na rzecz dzieci i młodzieży realizowano następujące przedsięwzięcia:

- przeprowadzono działanie pn. „Dzień wagarowicza”, w ramach którego zorganizowano zajęcia dla uczniów pod hasłem „Lepiej Quizować niż wagarować”. Polegały one na edukacji dla bezpieczeństwa przez zabawę

- wzięto udział w imprezie okolicznościowej w dniu 27.05.2017r. na stadionie miejskim w Grajewie, podczas której propagowano zasady właściwego zachowania dzieci i młodzieży

- 02.05.2017r. wzięto udział w pikniku rodzinnym zorganizowanym w ramach obchodów Dnia Flagi RP

- 04.06.2017r. wzięto udział w pikniku rodzinnym zorganizowanym przez UM w Grajewie i Stowarzyszenie „Lepsze Grajewo”, podczas którego promowano zasadę „nie jeżdżę po alkoholu”

- 10.06.2017r. wzięto udział w pikniku w ZSM nr 1 w Grajewie

- 11.06.2017r. wzięto udział w pikniku w Szkole Podstawowej w Wąsoszu oraz w pokazach służb ratunkowych w Szkole Podstawowej w Mieczach wspólnie ze strażą pożarną oraz zespołem ratownictwa medycznego

- 03.09.2017r. przeprowadzono spotkanie z uczestnikami rodzinnego rajdu rowerowego w Rajgrodzie

- włączono się w realizację projektu OPS w Rajgrodzie pn. „PRZEMOCY MÓWIMY NIE!”, w ramach którego funkcjonariusze KPP w Grajewie wzięli udział w festynie rodzinnym podczas którego kolportowane były ulotki nt. przemocy z uwzględnieniem przemocy w rodzinie wobec osób starszych, niepełnosprawnych

- w maju br. wzięto udział w akcji „Szkolny Tydzień Profilaktyki” zorganizowanej w Szkole Podstawowej w Szczuczynie. W ramach tego przedsięwzięcia uczestniczono w dwóch cyklach spotkań nt. agresji, przemocy i odpowiedzialności prawnej nieletnich

- w październiku wzięto udział w akcji „Stop agresji” w Szkole Podstawowej w Wąsoszu

- w dniach 16-20.10.2017r. włączono się w obchody Tygodnia Mediacji.

Łącznie przeprowadzono 339 spotkań z dziećmi i młodzieżą szkolną w ramach realizowanych działań, na których poruszano następującą tematykę: „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczna droga do szkoły/domu”, handel ludźmi, właściwe zachowanie w kontakcie z osobami obcymi, prowadzono zajęcia z edukacji prawnej, społeczno-prawnych skutków uzależnień, przemocy rówieśniczej i przemocy w rodzinie oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

W ramach lokalnego doskonalenia zawodowego policjantów przeprowadzono nast. zajęcia:

- w dniu 31.05.2017r. funkcjonariusze Wydziału Kryminalnego uczestniczyli w szkoleniu pn. „Postępowanie w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie – stosowanie środków zapobiegawczych”

- w dniu 28.06.2017r. przeprowadzono teoretyczne zajęcia pn. „Jak rozmawiać ze sprawcą przemocy domowej? Sposób postępowania funkcjonariuszy względem osoby, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje ona przemoc w rodzinie. Prowadzenie procedury NK – wyjaśnienie wątpliwości w zakresie dokumentowania i realizowania czynności policyjnych”

- w dniu 15.11.2017r. przeprowadzono szkolenie pn. „Program przeciwdziałania przemocy w rodzinach policyjnych „MOC-tak, przeMOC-nie”. Zasady postępowania w sytuacji. Gdy sprawcą przemocy w rodzinie jest policjant” oraz szkolenie na temat: „Jak należy rozmawiać ze sprawcą przemocy domowej? Sposób postępowania funkcjonariuszy względem osoby, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje ona przemoc w rodzinie”

-Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grajewie uczestniczyła w programie profilaktycznym „Bezpieczna+” w SP w Radziłowie. Realizowano zajęcia z profilaktyki zachowań agresywnych i przemocy w szkole w SP w Wierzbowie oraz z profilaktyki zdrowia psychicznego. Spotkania z psychologiem dot. zagadnień przeciwdziałania depresji, zachowań suicydalnych, aktywnego spędzania czasu wolnego. Zajęcia odbyły się w Gimnazjum w Rajgrodzie (18.05.2017r.) i Radziłowie (30.05.2017r.). Pracownicy Poradni wzięli udział w obchodach Światowego Dnia Zdrowia w Gimnazjum w Radziłowie pod hasłem „Depresja porozmawiajmy o niej” (30.05.2017r.). Odbywały się spotkania z rodzicami mające na celu podnoszenie kompetencji wychowawczych (na prośbę Kuratora Służby Sądowej – 9), a także współpraca z asystentami rodzin (niewydolnych wychowawczo i innymi dysfunkcjami) z GOPS i MOPS w Grajewie. Prowadzono również mediację rodzinną, jako formę rozwiązywania sytuacji konfliktowych (5).

-Dnia 10.04.2017r. PCPR przeprowadził spotkanie z przedstawicielami zespołów interdyscyplinarnych, podczas którego omówiono zadania PCPR w zakresie realizacji zadań ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. W ramach współpracy z KPP w Grajewie opracowano plakat informacyjny o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie (wraz z wykazem instytucji pomocowych oraz inf. o możliwości wzięcia udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie). Do opracowania plakatu posłużyły prace wykonane przez młodzież gimnazjalną. W ramach współpracy plakat został wydrukowany przez Starostwo i przekazany instytucjom pomocowym na spotkaniu wraz z ulotkami informacyjnymi w łącznej ilości 1066 sztuk. PCPR opracował i przekazał instytucjom działającym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie informator o instytucjach rządowych i samorządowych, podmiotach oraz organizacjach pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno-edukacyjne w powiecie grajewskim.

-PCPR został stroną porozumienia zawartego w związku z realizowanym przez OPS w Rajgrodzie projektem „PRZEMOCY MÓWIMY NIE!”, w ramach którego wzięto również udział w konferencji inauguracyjnej. Podpisano także List Intencyjny z KPP w Grajewie stanowiący o wzajemnej współpracy dotyczącej realizowanych zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W ramach ww. współpracy z policją przedstawiciele PCPR uczestniczyli w spotkaniu z pielęgniarkami (28.11.2017r.) oraz z seniorami w Białaszewie, gdzie omówiono zadania PCPR.

W siedzibie PCPR udzielano poradnictwa psychologicznego i prawnego przez specjalistów według ustalonego grafiku dyżurów (prawnik w czwartek w godz. 16.00-18.00, psycholog w czwartek, w godz. 16.15-18.15), a także poradnictwa socjalnego w ramach kompetencji pracowników PCPR. W czasie porad socjalnych i psychologicznych promowana jest mediacja rodzinna, jako forma rozwiązywania sytuacji konfliktowych.

PCPR zapewnia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodkach wsparcia (Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Kolnie) oraz miejsca w ośrodkach interwencji kryzysowej (Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowej Wsi Ełckiej). Systematycznie informowano o możliwości uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń PCPR, a także wysyłano pisma do instytucji z prośbą o informowanie sprawców przemocy domowej o możliwości uczestnictwa w oddziaływaniach. W roku 2017 ww. program został zrealizowany w okresie od 05.08.2017r. do 30.09.2017r. -uczestniczyło 6 osób.

Sprawozdanie za 2017 r. z realizacji „Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2015-2020”

I. WSTĘP

Jednym z zadań własnych powiatu zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j.Dz.U. z 2015r.,poz.1390) – w myśl art. 6 ust. 3 pkt 2 cyt. ustawy – jest opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. W związku z powyższym Uchwałą Nr VIII/47/15 Rady Powiatu Grajewskiego w dniu 22.06.2015r. został przyjęty Powiatowy program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2015-2020.

II. CELE I REALIZACJA

Głównym celem programu jest zapewnienie dzieciom z rodzin zagrożonych przemocą odpowiedniego poziomu życia i rozwoju, poprzez kompleksowy system specjalistycznego wsparcia rodziny i dziecka. Jego realizacja obejmuje obszary prewencji, edukacji, prawa i pracy socjalnej. Dla właściwego zrealizowania celu głównego wyodrębniono cele szczegółowe, które są następujące:

Cel szczegółowy nr 1

Podejmowanie skutecznych i efektywnych działań profilaktycznych na rzecz dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie

-Świetlica socjoterapeutyczna przy Grajewskim Klubie „Zdrowie i Trzeźwość” organizowała zajęcia wychowawcze z elementami profilaktyki uzależnień, które odbywały się jeden raz w miesiącu zgodnie z założeniami planu pracy świetlicy i obejmowały uczestników zajęć. Wszyscy wychowankowie świetlicy objęci są pomocą socjalną w postaci posiłku organizowanego w ramach funkcjonowania kuchni terapeutycznej.

-W ramach działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczuczynie podczas ferii zimowych i wakacji zostało objętych opieką 12 dzieci dotkniętych przemocą w rodzinie. Systematycznie w zajęciach świetlicy socjoterapeutycznej w Szczuczynie uczestniczy 8 dzieci, które korzystają również z posiłków.

-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radziłowie dofinansowała zimowy wypoczynek dla dzieci i młodzieży w Krynicy Zdrój (11 osób) organizowany w terminie 26.01.2017r.-05.02.2017r. oraz warsztaty profilaktyczne dla dzieci i młodzieży w Ptakach (68 osób) organizowane w okresie 29.06.2017r.-09.07.2017r.

-Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grajewie zorganizowała następujące formy wypoczynku: kolonie letnie z programem profilaktycznym w terminie 04.07.2017r.-13.07.2017r. w miejscowości Szare-Milówka, zimowisko parafialne połączone m.in. z wycieczką do ZOO, wycieczkę do Warszawy w dniu 26.01.2017r., której uczestnikami były dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo, wycieczkę do kompleksu agroturystycznego Olszynka w dniu 24.08.2017r., a także rejs statkiem w dniu 22.08.2017r. Łącznie w ramach działań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z wypoczynku skorzystało 85 dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych przemocą.

Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grajewie, Rajgrodzie i Wąsoszu nie organizowały i nie dofinansowywały wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel szczegółowy nr 2

Zwiększenie społecznego zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy wobec dzieci

Komenda Powiatowa Policji w Grajewie podjęła następujące przedsięwzięcia:

- w dniu 01.06.2017r. włączono się w akcję „Ogólnopolski Głos Profilaktyki”. W ramach współpracy z innymi instytucjami został przeprowadzony przez profilaktyków zaproszonych z

Warszawy Powiśle 90-minutowy multimedialny program profilaktyczny – „Żyj poza klatką”. W akcji uczestniczyli uczniowie klas gimnazjalnych z terenu miasta Grajewo (około 200 osób);

- włączono się w realizację projektu OPS w Rajgrodzie pt. „PRZEMOCY MÓWIMY NIE!” w ramach, którego funkcjonariusze policji wzięli udział w festynie rodzinnym, podczas którego kolportowane były ulotki na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

-na stronie internetowej umieszczono informację na temat kampanii „16 dni przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć”, „Biała wstążka” oraz wykaz instytucji pomocowych. Funkcjonariusze i pracownicy przeprowadzili 41 spotkań z dziećmi i młodzieżą szkolną na temat odpowiedzialności prawnej nieletnich (990 uczestników) oraz 14 spotkań, na których omówiono tematykę dot. przemocy i agresji rówieśniczej (510 uczestników). Prowadzono kolportaż ulotek informacyjnych, popularyzowano ideę „Telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży 116 111”.

-W Szkole Podstawowej w Radziłowie realizowano następujące działania profilaktyczne, wychowawcze oraz interwencyjne: organizowano spotkania warsztatowe dla rodziców i nauczycieli, m.in. z przedstawicielami KPP w Grajewie, 4-godzinne warsztaty profilaktyczne dla uczniów pt. „Opanowuję agresję”, zorganizowano inscenizację z zakresu profilaktyki agresji „Wyobraźnia czeka ukryta w bibliotekach” oraz „Niwelatory problemów”. Pedagog szkolny przeprowadzał zajęcia z zakresu profilaktyki agresji i przemocy oraz tolerancji. W szkole obchodzono również „Dzień Praw Dziecka” zainicjowany przez Rzecznika Praw Dziecka, zostało także zorganizowane spotkanie, podczas którego koło teatralne zaprezentowało przedstawienie profilaktyczne pt.: „Mur” (tematyka dotyczyła problemów rodzinnych, zagrożeń związanych z agresją, konstruktywnych metod rozwiązywania konfliktów). Prowadzono konsultacje wychowawcze i doradcze dla osób z rodzin objętych procedurą Niebieska Karta – podjęto współpracę z domem rodzinnym ucznia (5 rodzin w tym: opracowanie planów pomocy dla rodzin, rozmowy z osobami poszkodowanymi). Uczniowie z rodzin objętych NK zapewniono pomoc psychologiczno-pedagogiczną, w tym rozmowy wspierające z uczniami. Odbywały się również konsultacje z instytucjami wspierającymi (PP-P w Grajewie, KPP w Grajewie). Na stronie internetowej zamieszczano artykuły i prezentacje dla rodziców (np. „Agresja i przemoc”, „17 reguł wychowania dzieci”, „20 rad dla rodziców”), artykuły dla dzieci (np.: „Prawa dziecka” czy też „Zjawisko przemocy”) oraz dla nauczycieli (np. „Trudności wychowawcze i ich przyczyny”) oraz sieć adresów instytucji pomocowych, m.in. Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, telefon zaufania, Rzecznik Praw Dziecka. Pedagog szkolny współpracuje z Zespołem Interdyscyplinarnym przy OPS.

-W Szkole Podstawowej w Słuczu prowadzone są zajęcia w celu edukacji dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie ze stresem wynikające z programu profilaktyczno-wychowawczego.

Placówki oświatowe z terenu Gminy Szczuczyn w celu promowania właściwych postaw wśród dzieci i młodzieży realizowały następujące działania:

- Pedagog szkolny Publicznego Gimnazjum w Szczuczynie przeprowadził ankietę diagnozującą środowisko uczniowskie i opracował jej wyniki oraz ankietę diagnozującą wiedzę i postawy wobec przemocy. Wyniki posłużyły do prowadzenia zajęć mających na celu eliminowanie zachowań niepożądanych. Realizowano program profilaktyczny „Powiedz STOP cyberprzemocy” w ramach którego 19.01.2017r. pedagog szkolny przedstawił na spotkaniu z rodzicami wyniki ankiety przeprowadzonej wśród uczniów oraz przekazał niezbędne dla wiedzy rodziców informacje z zakresu przeciwdziałania przemocy. Pedagog szkolny oraz wychowawcy prowadzili zajęcia wychowawcze w celu edukacji dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie ze stresem i agresją. Gimnazjum w ramach realizacji zadań wprowadziło moduł „Bezpieczna szkoła”, który jest monitorowany i podlega ewaluacji. Udzielana jest indywidualna pomoc psychologiczno-pedagogiczna uczniom, którzy doświadczyli przemocy domowej.

- W Szkole Podstawowej w Szczuczynie odbyło się spotkanie dla rodziców z psychologiem na temat „Budowanie relacji w rodzinie”, a także szkolny konkurs plastyczny pod hasłem „Przemoc w domu nie służy nikomu” przy współpracy z OPS oraz Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Szczuczyn. Odbywa się także monitorowanie sytuacji i indywidualne wsparcie dzieci, u których w rodzinie została założona NK (ok. 50 rozmów, obserwacja). Na szkolnej tablicy informacyjnej pod hasłem „Chrońmy dzieci przed przemocą” zamieszczano ważne informacje dla rodziców nt. przemocy w rodzinie, wychowania dzieci bez przemocy. W trudnych sytuacjach wychowawczych proponowano rodzicom pomoc psychologiczną oraz prawną w punkcie konsultacyjnym w MDK w Szczuczynie. Działania szkoły

ukierunkowane są na integrację rodziny oraz promowanie właściwych postaw wśród dzieci i rodziców m.in. poprzez realizowanie polityki ochrony dzieci przed przemocą w związku z przystąpieniem do ogólnopolskiego programu certyfikowania placówek oświatowych organizowanym przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę.

- W Szkole Podstawowej w Niedźwiadnej rozpowszechniono wśród uczniów plakaty propagujące zapobieganie przemocy w rodzinie, które zostały przekazane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie, zorganizowano „Tydzień przeciwko agresji i przemocy w rodzinie”, a także przeprowadzono wśród uczniów anonimową ankietę dotyczącą świadomości na temat przemocy w rodzinie i opracowano raport, który został przedłożony OPS w Szczuczynie.

-W Szkole Podstawowej w Wąsoszu promowano i wzmacniano działania w celu zmniejszenia agresji i przemocy poprzez realizację założeń Szkolnego Programu Wychowawczego oraz Programu Profilaktyki Szkoły. Realizowano również projekt wychowawczo-profilaktyczny pt. „W naszej szkole agresji i przemocy mówimy stop”. W Szkole Podstawowej w Sulewie-Kownatach realizowano akcję „Stop Agresji” w ramach której promowano właściwe zachowania przeciwdziałania agresji. W Szkołach Podstawowych w Ławsku i Niecikach na zajęciach poruszane były tematy związane z przeciwdziałaniem przemocy. Podczas spotkania z rodzicami w dniu 28.09.2017r. w szkole w Ławsku rodzicom rozdano broszury „Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, „Przemoc w rodzinie-sytuacja osób doznających przemocy w rodzinie”, a także „Procedura Niebieskie Karty – podstawowe informacje”.

-Szkoła Podstawowa nr 4 w Grajewie zorganizowała konkurs pt. „Przerwijmy milczenie” jako kampania przeciwko przemocy w rodzinie. Zorganizowano tematyczny apel z prelekcją przedstawiciela KPP w Grajewie. Pedagodzy szkolni systematycznie uczestniczą w posiedzeniach Miejskiego ZI ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W szkole funkcjonuje kącik prawny z informacjami nt. reagowania na przemoc, adresami i telefonami instytucji pomagających.

Szkoła Podstawowa nr 1 w Grajewie realizuje program profilaktyczny „Zdrowa droga życia”, prowadzono zajęcia wychowawcze i profilaktyczne kształtujące właściwe postawy wśród dzieci.

-W Szkole Podstawowej nr 2 w Grajewie powołany został rzecznik praw ucznia-zaufana osoba, do której można zwrócić się w sprawach przemocy i agresji. Corocznie dokonywana jest diagnoza potrzeb opiekuńczo-wychowawczych, na podstawie której opracowuje się działania zaradcze i profilaktyczne na kolejny rok. Organizowano również spotkania prewencyjne i profilaktyczne uczniów z przedstawicielem KPP oraz PP-P.

-W Zespole Szkolno-Przedszkolnym przygotowano koncert muzyczny pod hasłem „Muzyka lekarstwem na wszelkie zło”, a także konkurs „Miss i Mister uprzejmości” nagradzający grzeczność i wzorce godne do naśladowania. W świetlicach zorganizowano zajęcia „Profilaktyka dopalaczy i aspekty prawne” przez przedstawicieli Policji. W Szkole Podstawowej w Rydzewie przeprowadzono szkolny konkurs pt. „Co powinno się zmienić w twojej szkole, rodzinie, otoczeniu, by poprawić relacje między ludźmi?”.

W szkołach na terenie Gminy Grajewo prowadzono następujące działania: na lekcjach wychowawczych przeprowadzano pogadanki nt. przemocy fizycznej i psychicznej, organizowano zajęcia w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy i uzależnień. Prowadzono zajęcia z zakresu komunikacji interpersonalnej, radzenia w sytuacjach trudnych. Przypominano o numerach telefonów zaufania oraz gdzie i jakiego rodzaju pomoc można uzyskać, prowadzono gazetki informacyjne z nazwami instytucji wsparcia dla osób doznających przemocy i agresorów.

-W Zespole Szkół w Nieckowie realizowano monitorowanie i identyfikowanie przejawów agresji i przemocy w celu zapobiegania i eliminacji tego typu zachowań w przyszłości, a także zwiększanie częstotliwości kontaktów wychowawców klas z rodzicami w celu ewentualnego wykrycia przejawów przemocy w rodzinie.

-Wychowawcy szkolni i internaccy Zespołu Szkół w Wojewodzinie prowadzili zajęcia o tematyce: „Dlaczego nie wolno nikogo bić ani obrażać?” „Konflikty i przemoc w rodzinie”, „Konflikt i sposoby jego rozwiązywania”. Nauczyciele uczestniczyli w szkoleniach ODN w Łomży oraz CEN Białystok („Przemoc rówieśnicza – co działa, a co szkodzi?”, „Dorosłe Dzieci Alkoholików”).

-W Zespole Szkół w Szczuczynie przeprowadzono warsztaty nt. przemocy a także ankietę dot. poczucia bezpieczeństwa w szkole, na podstawie której sporządzono raport omówiony na zebraniu rady pedagogicznej. Rozpowszechniono ulotkę z adresami instytucji pomocowych, na gazetce szkolnej zamieszczono najbardziej oryginalne hasła dot. przeciwdziałania przemocy.

-Zespół Szkół Nr 2 w Grajewie organizował cykl lekcji dot. przeciwdziałania przemocy w

rodzinie (298 uczniów), warsztaty nt. sposobów radzenia sobie ze stresem (30 uczniów) czy też zajęcia pod hasłem „Stres, mogę sobie z nim poradzić” przeprowadzone przez studentów Wyższej Szkoły Psychologii Społecznej (120 uczniów). Odbywały się także projekcje filmów związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie (66 uczniów) oraz zajęcia pozalekcyjne modelujące właściwe zachowania uczniów (FOTON – zajęcia z fotografii, Klub naukowy Wiedza Innowacja Postęp, Dyskusyjny Klub Filmowy „KADR”). Zamieszczono również publikacje promujące aktywny i zdrowy styl życia na stronach szkoły i w mediach lokalnych (kilkadziesiąt).

-W Zespole Szkół Specjalnych im. Jana Pawła II w Grajewie organizowane były lekcje wychowawcze dot. przeciwdziałania agresji i radzenia sobie ze stresem oraz rozwijania prawidłowych zachowań i postaw, zajęcia z psychologiem oraz spotkania z przedstawicielem policji. Prowadzono także warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców i opiekunów dot. radzenia sobie z agresją i rozwiązywania problemów wychowawczych i grupa socjoterapeutyczna dla dzieci mających problemy emocjonalno-społeczne.

-W I LO im. M. Kopernika w Grajewie z wychowawcą omawiano zagadnienia przemocy w rodzinie realizując m.in. tematy: „Jednostka w obliczu przemocy”, „Jak walczyć z agresją werbalną i fizyczną?”, „Dlaczego zachowujemy się agresywnie?”, „Szkodliwy wpływ alkoholu na organizm człowieka i relacje międzyludzkie”, „Autorytet rodzica – czy z rodzicem można się przyjaźnić?”. Prawidłowe zachowania i postawy wdrażano nieustannie podczas wszelkich zajęć szkolnych, podczas uroczystości o charakterze patriotycznym czy religijnym, a także podczas zajęć pozalekcyjnych w formie zajęć sportowych w szkole lub poza nią.

PCPR w Grajewie stale aktualizuje stronę internetową dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zamieszczano na stronie internetowej informator o instytucjach rządowych i samorządowych, podmiotach oraz organizacjach pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno-edukacyjne w powiecie grajewskim, kartę informacyjną dla osób stosujących przemoc, bazy teleadresowe instytucji udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, informację o bezpłatnym poradnictwie prawnym i psychologicznym, informowano o możliwości uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie.

Ponadto PCPR nawiązał współpracę z KPP w Grajewie celem opracowania i rozpowszechnienia plakatu informacyjnego o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W ramach współpracy plakat został wydrukowany przez Starostwo i przekazany przedstawicielom instytucji pomocowych wraz z ulotkami informacyjnymi.

Cel szczegółowy nr 3

Udzielanie wsparcia i pomocy oraz doskonalenie pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi i zagrożonymi przemocą w rodzinie

Pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Grajewie świadczyli usługi profilaktyczno-wspierające: konsultacja dziecka u lekarza psychiatry (7), diagnoza dziecka (7), indywidualna psychoedukacja dzieci dotycząca agresji (10), doradztwo dla rodziców (7), doradztwo dla nauczycieli (3), psychoedukacja w szkole (21), diagnoza psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna (sukcesywnie wg zgłoszeń), konsultacje (pedagog szkolny, kurator sądowy, wychowawca, pracownik OPS), terapie (krótkoterwałe dot. uczniów gimnazjum, szkoły podstawowej, liceum), psychoedukacja, rehabilitacja, diagnoza i terapia (12), diagnoza i konsultacja (18), doradztwo i mediacja (3 mediacje i 5 doradztw), interwencja w środowisku ucznia (1 interwencja w szkole, 1 interwencja w domu). W ramach działalności profilaktyczno-informacyjnej odbyły się spotkania z rodzicami (4), z Radą Pedagogiczną (4), indywidualne spotkania z rodzicami lub uczniami na terenie szkoły na prośbę zainteresowanych (7).

W PCPR udzielano poradnictwa psychologicznego i prawnego wg ustalonego grafiku dyżurów (prawnik w czwartek w godz. 16.00-18.00, psycholog w czwartek w godz. 16.15-18.15), a także poradnictwa socjalnego w ramach kompetencji pracowników PCPR. Udzielono 4 porad prawnych, 3 porad psychologicznych oraz 11 porad socjalnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. W czasie porad socjalnych promowano mediacje rodzinne jako formy rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Ponadto PCPR zapewnia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodkach wsparcia (specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Kolnie) oraz miejsca w ośrodkach interwencji kryzysowej (Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowej Wsi Ełckiej).

